

Ruční vyšíváč/vyšíváčka (kód: 82-032-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů: Umění a užité umění (kód: 82)
Týká se povolání: Ruční vyšíváčka
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Určování materiálů a technik používaných v ruční výšivce	3
Volba postupu práce, způsobu zpracování, pomůcek a materiálů pro zhotovení ručních výšivek	3
Zhotovení ruční výšivky	3
Dokončení ruční výšivky	3
Oprava a údržba ručních výšivek	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 11.02.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Určování materiálů a technik používaných v ruční výšivce

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Určit materiálové složení 3 vzorků předložených látek na ruční vyšívání a 3 vzorků předložených vyšívacích materiálů a popsat jejich vlastnosti	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Určit a charakterizovat pět druhů ozdobných stehů	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Určit a charakterizovat pět vyšívačských technik	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Volba postupu práce, způsobu zpracování, pomůcek a materiálů pro zhotovení ručních výšivek

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vytvořit výtvarný návrh výšivky pro interiér, oděv nebo oděvní doplněk s použitím alespoň tří vyšívačských technik	Praktické předvedení
b) Popsat způsob využití navržené výšivky	Ústní ověření
c) Vybrat materiály a barevnost v návaznosti na výtvarný návrh	Praktické ověření
d) Vypracovat technický výkres výšivky s použitím alespoň tří vyšívačských technik v poměru 1:1, max. velikosti formátu A4	Praktické předvedení
e) Připravit pomůcky a nástroje pro zhotovení výšivky dle technického výkresu	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zhotovení ruční výšivky

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit tkaninu pro výšivku	Praktické předvedení
b) Zhotovit výšivku podle výtvarného návrhu a technického výkresu	Praktické předvedení

Je třeba splnit obě kritéria.

Dokončení ruční výšivky

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Začistit hotovou výšivku	Praktické předvedení
b) Vyžehlit, případně vyprat a vyžehlit dokončenou výšivku	Praktické předvedení
c) Popsat adjustaci ruční výšivky s ohledem na druh výrobku	Ústní ověření
d) Vypracovat odšitý roh	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Oprava a údržba ručních výšivek

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat způsob následné údržby zhotovené výšivky	Ústní ověření
b) Určit vhodné postupy oprav a údržby 5 předložených ručních výšivek s ohledem na druh výrobku	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP - <https://www.nsp.cz/jednotka-prace/rucni-vysivacka#zdravotni-zpusobilost>).

Bezprostředně před zahájením zkoušky autorizovaná osoba předloží před uchazeče 5 vzorků základních technik vyšívání. Provedení například technikou marseillskou, technikou richelieu, gobelínová výšivka, výšivka na tylu, koráلكová výšivka, plná výšivka nebo různé druhy ozdobných stehů (např. perličkového, stonkového, řetízkového, krokvičky, uzlíčků apod.), 6 vzorků látek (len, bavlna, vlna, hedvábí, viskóza a polyester), z 10 vzorků vyšívacích materiálů (perlovka, mouliné, kordonetka, hedvábí, stužka, příze PES, vlna, dracoun, korálky, flitry), ze 14 vzorků ozdobných stehů (přední, zadní, perličkový, stonkový, plochý, křížkový, řetízkový, křivinka, hvězdičky, mešterka, krokvička, šňůrkový, kroužkovací, uzlíčky) a z 10 vzorků vyšívacích technik (plná, dírková, ažura, toledo, pavoučky, richelieu, mřížky v ploše stahované, malba jehlou, koráلكová výšivka, výšivka na tylu).

Při ověřování kompetencí **Volba postupu práce, způsobu zpracování, pomůcek a materiálů pro zhotovení ručních výšivek, Zhotovení ruční výšivky a Dokončení ruční výšivky** vytvoří uchazeč ruční výšivku podle vlastního návrhu. Návrh bude obsahovat techniky schválené autorizovanou osobou. Předmětem hodnocení zhotoveného výrobku je především jeho estetické ztvárnění, správné využití technologických postupů a dokonalost provedení použitých technik. Pro splnění kompetence **Oprava a údržba ručních výšivek** autorizovaná osoba předloží uchazeči pět vzorků základních technik vyšívání s různých vyšívacích materiálů.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat tento požadavek / alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání zaměřeném na ruční výšivku a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti textilní tvorby nebo výroby se specifikací na ruční výšivku.
- b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání zaměřeném na textilní výtvarnictví nebo uměleckořemeslné zpracování textilu a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti textilní tvorby nebo výroby se specifikací na ruční výšivku nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti textilní tvorby nebo výroby se specifikací na ruční výšivku.
- c) Profesionální kvalifikace 82-032-H Ruční vyšívání/vyšívání + střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti textilní tvorby nebo výroby se specifikací na ruční výšivku.

Další požadavky:

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnotícím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Světlá prostorná přiměřeně temperovaná místnost s denním i umělým osvětlením, přívodem teplé a studené vody, s dostačujícím rozvodem elektrické energie. Nástroje a předměty nutné pro zdárné vykonání zkoušky:

- Pracovní stůl
- Židle
- Žehlicí deska
- Žehlička
- Tenké plátýnko, přes které se žehlí
- Psací potřeby (tužka, propisovací tužka, blok, guma)
- Čtvrtky na kreslení
- Pravítko
- Jehly
- Navlékače
- Rám na vyšívání
- Nůžky
- Špendlíky
- Podkladový materiál
- Nitě

- Vzorky 6 látek ve velikosti A4 (2 vzorky látek rostlinného původu – len a bavlna, 2 vzorky látek živočišného původu – vlna a hedvábí, 2 vzorky látek směs materiálů – viskóza a polyester)
- Vzorky 10 vyšívacích materiálů (perlovka, mouliné, kordonetka, hedvábí, stužka, příze PES, vlna, dracoun, korálky, flitry)
- Vzorník nebo fotografie 14 ozdobných stehů: přední, zadní, perličkový, stonkový, plochý, křížkový, řetízkový, křivinka, hvězdičky, mešterka, krokvička, šňůrkový, kroužkovací, uzlíčky
- Vzorník nebo fotografie vyšívačských technik: plná, dírková, ažura, toledo, pavoučky, richelieu, mřížky v ploše stahované, malba jehlou, korálková výšivka, výšivka na tylu

Pracoviště musí splňovat podmínky BOZP, musí být vybaveno lékárníčkou a hasicím přístrojem.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro průběh zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 15 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přípravu a přestávky) je 16 až 20 hodin (hodinou se rozumí 60 minut).

Zkouška je rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro řemesla a umělecká řemesla, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Vzdělávací spolek uměleckých řemesel Praha, Dana Mašková

Vzdělávací spolek uměleckých řemesel Praha, Petra Hlavačková

OSVČ, členka SRŘ a UŘ, Rudolfinea o.s., člen HK ČR, Danuše Machátová